Neapolis University

HEPHAESTUS Repository **http://hephaestus.nup.ac.cy**

School of Economic Sciences and Business Informative material

2020-03-23

þÿ œ À Á ¿ Ã Ä ¬ Ã Ä · ½ ± Ä ¿ ¼ ¹ º ® º ± ¹ Â

þÿ › ¹ ± Á ³ º Ì ² ± Â , ± ½ ± ³ ¹ Î Ä · Â

þÿ Á Î Ä ¿ ˜ - ¼ ± ‘ . •

http://hdl.handle.net/11728/11516

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Μπροστά στην ατομική και συλλογική ευθύνη

Των

Παναγιώτη Λιαργκόβα, Προέδρου ΚΕΠΕ, Καθηγητή Οικονομικών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

& Νικόλαου Αποστολόπουλου, Επίκουρου Καθηγητή Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας, Νεάπολις Πανεπιστήμιο Πάφου

Ο κορονοϊός μας έθεσε μπροστά στην ατομική και συλλογική ευθύνη, δοκίμασε και δοκιμάζει τις αντοχές μας. Το μέγεθος της διασποράς του ιού στην κοινωνία είναι πλέον στα χέρια όλων μας και από εμάς εξαρτάται αν θα μπορέσουμε να αποφύγουμε τον δρόμο της Ιταλίας. Από την ατομική και συλλογική συμπεριφορά μας πιθανόν να κριθεί και η ύπαρξη ή μη της κοινωνικής συνοχής. Ταυτόχρονα στην επιφάνεια ήρθαν και οι στρεβλώσεις του συστήματος «αξιών μας» που οικοδομήσαμε και που εάν δεν αντιμετωπιστούν και διορθωθούν, οι τριγμοί θα λάβουν μορφή χιονοστιβάδας. Στρεβλώσεις σε επίπεδο πολιτικών αλλά και στρεβλώσεις που πηγάζουν από νοοτροπίες, πρακτικές και συμπεριφορές. Μόνο αν δημιουργήσουμε «αντισώματα» στην επιδρομή επιδημιών και όχι απαραίτητα μόνο επιδημιών υγείας, αλλά και κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών μπορούμε να αισθανθούμε ισχυροί και αισιόδοξοι. Μέσα στην κρίση που δημιούργησε ο ιός οφείλουμε και κριτική να κάνουμε ξεκινώντας από τον εαυτό μας και να δημιουργήσουμε ένα νέο υφαντό αξιών.

Είναι ώρα να θέσουμε τον δάκτυλον επί τον τύπον των ήλων και να αναλογιστούμε ατομικές και συλλογικές ευθύνες, αυτές που είναι άκρως απαραίτητες σήμερα αλλά και αυτές που ξεχάσαμε την περίοδο της ευδαιμονίας.

Μας είπαν και σωστά να κινηθούμε τις μέρες αυτές με υπευθυνότητα, υπομονή χωρίς εξάρσεις και συμπεριφορές πανικού. Είδαμε όμως σε χώρες ράφια να αδειάζουν από αυτούς που είχαν την αγοραστική δύναμη. Τι γίνεται όμως με τους συνανθρώπους μας που διαβιούν με τον κατώτατο μισθό ή χωρίς εισόδημα και δεν μπορούν να αγοράσουν αγαθά; Ο χωρίς λόγο συνωστισμός στα καταστήματα τροφίμων και η χωρίς μέτρο αγορά αγαθών μπορεί να φέρει ακόμη και προσωρινή έλλειψη ορισμένων αγαθών αλλά και αυξήσεις τιμών από κερδοσκόπους τη στιγμή που ένα μέρος της κοινωνίας μας δεν αμείβεται λόγω της αναστολής λειτουργίας χιλιάδων επιχειρήσεων. Εδώ υπάρχει ατομική και συλλογική ευθύνη και πώς εκφράζεται τις κρίσιμες αυτές μέρες απέναντι στους οικονομικά ασθενέστερους συνανθρώπους μας ή σε αυτούς που λόγω της αναστολής

λειτουργίας καταστημάτων βρίσκονται μπροστά σε έκτακτες οικονομικές καταστάσεις;

Μας είπαν ότι τα δημόσια νοσοκομεία θέλουν και τη δική μας στήριξη με την υπεύθυνη συμπεριφορά μας απέναντι στον φόρτο εργασίας για να αντέξει το εθνικό σύστημα υγείας. Τι γίνεται όμως σήμερα που τα δημόσια νοσοκομεία αδύναμα και με προβλήματα καλούνται να σηκώσουν το βάρος του προβλήματος υγείας που προέκυψε ξαφνικά από έναν ιό; Τι γίνεται με τις ελλείψεις σε ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό; Τι γίνεται με την έλλειψη υποδομών όπως με τις μονάδες εντατικής θεραπείας; Πώς εκφράζεται η ατομική και συλλογική ευθύνη των ιδιωτικών νοσοκομείων και άλλων ιδιωτικών μονάδων υγείας;

Μας είπαν ότι η κοινωνική οικονομία δεν ταιριάζει στο ελληνικό οικονομικό σύστημα ως τρίτος δρόμος της οικονομίας. Μόλις προέκυψε η οικονομική και νομισματική κρίση του 2009 τρέξαμε να την υιοθετήσουμε αφού η διεθνής εμπειρία έδειχνε ότι μπορούσε να βοηθήσει στην αντιμετώπιση της ανεργίας, στη στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και ομάδων που όδευαν λόγω της κρίσης στον αποκλεισμό και στην περιθωριοποίηση. Την υιοθετήσαμε για να στηρίξει και αυτή με τους φορείς της την κοινωνική συνοχή. Ύστερα όλα ξεχάστηκαν και βέβαια στην κρίση του κορονοϊού δεν υπάρχουν φορείς της κοινωνικής οικονομίας στην υγεία και στη φροντίδα για να συμβάλουν στη στήριξη των αδύναμων κοινωνικών ομάδων του πληθυσμού. Πώς εκφράζεται εδώ η συλλογική και ατομική ευθύνη σε τέτοιου είδους πρακτικές;

Μας είπαν και πολύ καλά ότι πρέπει να κλείσουμε σχολεία, πανεπιστήμια και χιλιάδες ακόμη δομές για να μείνουμε στο σπίτι ή να αυτοπεριοριστούμε για να περιορίσουμε τη διασπορά του ιού. Να κλείσουμε καταστήματα και επιχειρήσεις. Το επικροτήσαμε αλλά οι δρόμοι, τα καφέ, τα εστιατόρια εξακολουθούσαν να είναι γεμάτα λες και δε συνέβαινε τίποτα, λες και τα σχολεία έκλεισαν για καλοκαιρινές διακοπές. Έπρεπε να έχουμε και άλλα μέτρα για να σταματήσουμε να τρέχουμε κατά χιλιάδες ακόμη και στις παραλίες. Η Ιταλία στέλνει συνεχώς το μήνυμα ότι έπεσε θύμα της ανυπαρξίας της ατομικής και συλλογικής ευθύνης. Το επικροτούμε, το συμμεριζόμαστε, το θεωρούμε σοβαρό κι εκεί τελειώνει και η δική μας ατομική και συλλογική ευθύνη. Την καθημερινότητά μας δυσκολευόμαστε να την αλλάξουμε. Κι όμως απ΄ αυτή την ατομική και συλλογική ευθύνη θα κριθεί το αποτέλεσμα.

Τις δύσκολες αυτές στιγμές που διανύουμε κρίνεται στην πράξη αν η τρίτη αρχή της ελευθερίας που σχετίζεται με τη συνεργασία των ανθρώπων,

όπως την απέδωσε ο John Stuart Mill, θα καταπατηθεί μέσα σε μια αυταπάτη ή θα λειτουργήσει ως δύναμη ευθύνης απέναντι στο κοινωνικό σύνολο, στον λαό μας και στην πατρίδα μας γενικότερα; Οι ώρες είναι δύσκολες. Όλα θα κριθούν από τη δική μας στάση και συμπεριφορά.